

Izhaja 10. in
25. dan vsa-
cega meseca.

POPOTNIK

Velja za celo
leto 3 gold. za
pol leta 1 gold.
50 kr.

List za šolo in dom.

I. leto.

V Celji, 10. junija 1880.

II. list.

Čebelice.

Zakaj o človek, kralj sveta
V izgled vsim nočeš biti,
Da mala jaz čebelica
Te moram še učiti?

Od rožice do rožice
Hitim si brat medicine,
Ter delam, polnim piskerce
Za sebe — za sestrice.

Kakó, da dela le boji
Se tvoja roka lena;
Narava, glej! te vsa uči:
Lenoba je strupena.

V ulnjaku vlada red in mir,
Tu dela vse veselo,
Pri tebi pa zavist, prepir
Zavira vspešno delo.

Nešteven nas je v panju broj,
Vse uživamo pravico,
Jn v sili složne gremo v boj
Za dom in za kraljico.

Zato življenja vzornega
Prisvoji si vodila,
Da mala te živalica
Ne bodem sramotila.

Ivan.

Razkladi učenja za eno- dvo- in trirazrednice.

Po zaukazu vis. c. k. deželnega šolskega sveta od 4. marca t. l., števil. 845 uravnavali se bodo pri letošnji deželni učiteljski konferenci med drugim tudi razkladi učenja za eno- dvo- in trirazrednice. Obsegali bodo le-ti razkladi učilni jezik in pa realije, sestavljali pa se bodo na podlagi novo na svitlo prišlih slovenskih čitank.

Posebne opomina vredna je pa po zaukazu izgovorjena želja, da bi se razkladi že pri okrajnih učiteljskih konferencah sestavljali ter da bi se delo po takem za deželno konferenco pripravljalo. Dobro došla nam opravičena ta želja! Večini učiteljev bo kaj zelo vstregla, kajti uravnava razkladov učenja ni tako lahko delo, kakor se na videz kaže; kdor pa misli, da je to delo le malenkost, mora biti ali izversten pedagogičen mojster, koji umetnost po šolskih pravilih na tanko pozna, — ali pa pačuh plitve glave. Deželna šolska oblastnija s to željo povdarja velevažnost omenjene uravnave, ona priz-

nava, da učitelji opazovajoči mnogoverstne posebnosti šolstva to stvar le po skupnem delovanju rešiti zamorejo. Učitelji, deželna šolska oblastnija nas kliče k imenitnemu delu, glejmo, da se ga koj poprimemo in ga rešimo nam v čast, — šoli pa v korist! Več ko se nas dela loti, boljši vspeh bo imelo. Kakoršna setev, takšna bo žetev; kakor bomo postlali, tako bomo ležali ne le mi, ampak poleg nas tudi naša izročena nam mladež.

Pri vsakem skupnem delu pa je treba, da so delavci med seboj kolikor mogoče složni; in nam učiteljem bo pri našem vелеvažnem delu še posebno sloge treba. Preden se dela lotimo, sporazumeti se vendar-le moramo o vodilih, po katerih se bo delo dognati dalo; treba je, da se že zdaj sporazumimo, kako bi se dalo temu v okom priti, kar delo ovira; treba je tudi, da se o sredstvih sporazumimo, ki delo pospešujejo; treba nam je slednjič določiti, kako se ima skupno delo med delavce porazdeliti, da vstreže tirjatvam, ki je važnost dela sama ob sebi zahteva. Mislím, da vstrežem vsem učiteljem, ki v slovenskih šolah učé, ako po „Popotniku“ le-to sporazumljenje napotím. Ne pričakujte tedaj, da vam bom tu v pretres vrival že gotove razklade učenja zahtevajoč, da se vsakdo ravna po njih; povem tu samo le moje mnenje o stvari, ki mora zanimivati vsacega posameznega učitelja; sledeče verstice naj bodo tedaj le povod k obširnejšemu pomenkovanju, ki se mi zelo potrebno zdi, preden delo pričnemo. Želim le, da se tudi drugi tovarši v obilnem številu o tej stvari oglasijo; le po takem se smemo nadjati, da se stvari jedernato delo, ki bo šoli v resničen prid.

Med glavne stvari pri učenju spada tudi to, da se čas in moč na razne razrede in oddelke pravično in namenu primerno porazdeli, in da se v vsakem razredu dotičnim predmetom oziroma tudi njihovim vajam primeren čas določi. Hočemo tej tirjativki zadostovati ter vredjeno poučevanje napotiti, treba nam je naj poprej nekakega načerta. V naših učnih načertih je učilna snov odmerjena za vsak razred in oddelek, odmerjen je tudi čas, ki spada za teden dni na posamezne predmete v daljem obsežji. Natančnejša razdelitev predmetov v dotične stroke in vaje oziroma na čas, koji se jim na dan ali pa poludneva določiti mora, se tam ne nahaja. Takšna razdelitev — imenujmo jo razkladanje učenja — zna delo posameznega učitelja, delo domače, okrajne in celo deželne učiteljske konference biti. Pa bi mi kdo oporekal, češ, da okrajnim in deželnim konferencam ni mogoče vsesplošne razklade sestaviti, ki bi primerni bili za vsako šolo, ki bi zadostovali krajnim okoliščinam gledé n. pr. na daljše in krajše počitnice, na različno poučevanje v oddelkih, na različno poludnevno poučevanje i. t. d. Po mojem mnenji pa tudi deželna konferenca vsesplošnih razkladov sestavljala ne bo; nikdar pa ji tudi na misel ne bo prišlo, se ogromnega dela lotiti in sto in sto različnih okoliščinam primernih razkladov uravnavati. A eno je gotovo, da bode deželna konferenca razklade sestavljala obsegajoče bistveno uravnavo predmetov strok in vaj z ozirom na čas in njihovo vzajemno razmerje. Na podlagi takšnih bi vsak učitelj dodavši bistveni stvari nebištvene, a vendar primerne vrc lbe lahko si vredil razklad za svojo šolo, za

svoj razred, olajšali bi takšni razkladi učiteljem marsiktero skerb in težavo, ki jih do sedaj še nadleguje. Da tu le nekaj takšnih težav omenim. Naučni načert za razdeljene enorazredne narodne šole odmeri realijam sploh le dve uri na teden, in v tem kratkem času bi se imeli obravnavati predmeti: zemljepisje, zgodovina, prirodopisje in naravoslovje. Kako je tu pičlo odmerjen čas razdeliti z ozirom na dva oddelka, koja obsegata pet letnikov? Kako se bo tu verstilo posredno in neposredno podučevanje vzajemajoče se z drugimi predmeti? — Za učni jezik je n. pr. na nižjem redu — drugi in tretji letnik — odmerjenih le pet ur. Ako učni jezik tu razdelimo v stroke: kazalni poduk, čitanje, slovnico, pravopisje in spisje, ako se pri tem še ozrem na prvi letnik, ki ga poleg družega in tretjega podučevati moram, — povem vam, da me strese po celem životu sama in edina le skerb, kako bom vse te različne stroke razdelil, da se bodo primerno vzajemale z ozirom na posredni in neposredni uk, gledé pa tudi na to, da važnejša in težavnejša stroka tudi več časa in moči zahteva, nego manj važna in pa ložja. Enake težave pa tudi najdemo, ako računstvo ali pa risanje in oblikoslovje, — da še tudi lepopis na različnih stopnjah v pretres jemljemo. A vse to je še malenkost; najhujša težava se kaže še le takrat, ako premislimo, da mimo materinščine tudi drugi deželni jezik svoj prostor v naših šolah najti mora. To vam je še le prav za prav zamotana stvar, ki se še do sedaj, kar je meni znano, po svoji poglavitni strani odločno in za gotovo razmotala in vredila ni. Toda danes ne bom dalje o tej stvari govoril, kajti treba ji je daljše razložbe; mislim se jej pa v prihodnji štev. „Popotnika“ lotiti.

Pa mi naj kdo reče, da se takšne težave ne dajo odstraniti po skupnem delovanji, ktero bi se zlasti pečalo z rešitvijo bistvenih del naloge! Kolikrat slišim učitelje, ki pravijo, da se na tri- dvo- posebno pa na enorazrednicah n. pr. o realijah skoro da nič opraviti ne da. „Manjka časa; Bog, da se otroci brati, pisati in malo računati nauče!“ to so vam zdihljeji, ki jih pogosto slišim. Jaz pa mislim, da se tudi v kratkem času vendar le tudi dosti lepega v realijah i. t. d. doseči da, ako se čas le primerno obrača. Se ve, da moram po takem v prvi versti vedeti, kaj in koliko je za čas, ki ga porabiti smem, primerno. Deželna šolska oblastnija ne povdarja tedaj brez uzroka v svojem zaukazu, da se ima uravnava razkladov učenja na podlagi novo na svitlo prišlih čitank rešiti. Podlago pa, na kojoj kaj stavimo, moramo do čistega poznati, sicer postane cela stavba omahljiva. Treba nam je tedaj, da se seznanimo z našimi čitankami, a to ne tako, da opazujemo le naslove posameznih beril, — to bi bilo plitvo, brezvspešno početje; seznaniti se nam je z zapopadkom beril gledé na njihov obseg in njihovo jedro. Znano nam mora biti, kako se med seboj vjemajo, kako drugo družega na raznih stopnjah podpira in zveršuje, kako se to ali uno z ozirom na odmerjen čas in na izobraženost mladeži na raznih stopnjah obravnavati da, kako se iz posameznih beril tvarina za kazalni poduk, za pravopisje in spisje, za slovniske vaje uporabiti da i. t. d. Z eno besedo, poznati moramo veljavo, važnost, uravnavo in obravnavo učilne tvarine v vsakem oziru

skozi in skozi. Nam je vse to znano, potem še le moremo predmete, stroke in vaje razverstiti, to se pravi, razverstba se po takem še le napoti, kajti izpeljava prav za prav nam še da marsiktero grenko požreti.

Dalje sledi.

J. Bobisut.

Modras.

Obrazec iz narave.

Če je tako prijeten poletni dan kakor danes, pač ne moreva ostati v sobi; saj ravno zdaj cvetijo raznoverstne cvetice, in najina zbirka je še precej pomanjkljiva. Tedaj veselo in pazljivo naprej!

Pot naju pelje po ozki stezi blizu potoka; ker sva pa tukaj že tolikokrat bila, da nama je vsako zelišče znano, kreniva jo na levo v breg. Ne obeta se preveč, ker resje, hrastovo in drugo germovje ne terpi kake zanimive cvetice v svoji soseski, vrh tega je tukaj tudi prevročje. Nič ne dé, unkraj griča je zopet osojno in tam se nama boljša žetev obeta.

Pa stoj! Na uni vejice le blizu tal sedi majhen ptiček, kateri kaj sladko prepeva svoje pesmice. Ne podiva ga in poslušajva rajši, saj tudi on zasluži celo najino pazljivost. Pa smuk — kaj je bilo to? Dozdeva se meni, da je kača. Glej, nesrečni ptiček že razteguje peruti, vgriznjen je in od strupene kače. Padel je iz vejice in že je mertev! Kaj bo zdaj? Zopet se bliža tiho ko tat tista osodepolna kača in začne požirati svojo žrtev, pa celo. Dolgo se vpira; že je gotova in odleze na solnce, kder oslABLJENA obleži.

In prav pride moja močna palica; par korakov in lop, kača leži oterpnjena kakor hlod, ker je dobro na vrat zadeta. Modras je. Ineti morava močno precep, v katero hočeva hudobneža prav varno za vrat vkleniti. Prav da kadiš; tobakov sok iz tvoje pipe mu bo tudi smertna pijača na dobro kosilo.

Po rokah ga ne smeva pestovati, ker bi se na zobeh lahko za smert nevarno zbodla. Ker ga imava pred seboj, nama popis ne bo težaven.

Modras je strupena kača. V dolgosti meri blizu en meter, debel pa je kakor palec. Večji in nevarnejši je kakor gad, in vendar nam ga v navadnih knjigah nihče ni popisal, da si se tudi po naših krajih le prepogosto nahaja. Gad živi bolj v severnih krajih in se „nemška kača“ imenuje.

Modrasova glava je ploščata, serčasta, vzadej širja od vrata, spredaj okrogla. Na njej zapazimo luknjici, skozi kateri sliši, oči in nos, na nosu pa precej visok, mehak rožiček.

Ravno ima gobec odpert; široko ga lahko odpre. Takrat se pokazeta dva šilu podobna, špičkasta zoba. Ta sta kakih pet milimetrov dolga, znotraj votla. Nad votlino sta mehurčka, v katerih je strup. Kadar modras vgrizne, pritisne zobe na mehurčka, in ta spustita skozi cevici svojo smertno tekočino v rani nesrečne žertve.

V gornji čeljusti je na obeh straneh po en žleb; v ta žleb se vležejo zobje, kakor rezalo v nožnico, zategadelj se ne skerhajo, in tudi posestniku sitnobe ne delajo.

V žlebu je pa na vsaki strani še eden do šest mladih, nedoraslih zob. Dva od teh kmalo dorasteta, večkrat že v treh dneh, nar dalje v šestih tednih, ako se stara, sprednja dva zdrobita.

Nevarnega orožja toraj ni kmalo pomanjkanje.

Zohje so terdi in zdrobljivi kakor steklo, pa špičasti kakor fina šivanka.

Če modras silno vgrizne, in kaj terdega zadene, odletita oba zoba; mehko usnje predereta.

Strupene tekočine je v vsakem mehurčku po eno kapljico; pa le pičlo tega strupa spremeni (uniči) kri v malo minutah. Podoben je slinam, čist kakor voda, prozoren, rumenkast, ali zelenkast, brez duha in okusa. V vodo vlit pade na tla. Vgriznenih živali kri ostrupi še zdrave na smert, kri od teh zopet druge zdrave, in še od teh je kri toliko strupena, da zdrave živali vsmerti. Sezajoči mladiči pod enakimi znamenji ostrupljenja vmerjejo, kakor vgriznjena mati.

Shranjen strup je čez 12 do 15 let ravno tako nevaren, kakor skraja. Popit ali vlit v oči povzroči smert. Meso od ostrupljenih živali n. pr. kuretine smejo ljudje brez škode zavžiti, tako se terdi,

Modras ima v gobcu tudi jezik; ta je dolg, razklan in čudno gibčen. Ljudje mislijo, da ž njim „piči“. Kaj takega ni res, z jezikom kar tipa.

Vrat je kratek, okrogel in tanjši od glave in trupa, poslednji je podolgovat ali zleknjen, valjast kakor palica, na sredi nar debeljši. Rep je kratek in debel: ž njim se lahko na kako reč ovije.

Nog nima; pač pa se vsak par reber tako konča, da dela spodaj za kožo skerhane vilice, na ktere se pri lezenju vpira.

Modrasov život je pokrit z luskinami, ktere se nahajajo v eni do triin dvajsetih podolgastih verstah. Na glavi so majhne, po životu večje.

Podstavna barva je temno-rujava. V zatilniku se začne črnkasta pasa, obstoječa iz podolgovatih štirokotov, in se vije do konec repa po celem herbtu. Štirokotje se v voglih sprejemajo. Ta pasa je obrobljena s temnimi čertami. Po rumenem trebuhu so natrošene černe lise in pike. Vendar se pa človek lahko zmoti; tudi nar boljši popis ne varuje pred zmotljivostjo. Nar gotovejša znamenja sta rožiček na nosu in smrad po česnu. Razdražen modras tudi precej glasno sali.

Modras se nahaja po naših krajih in sosednih deželah, posebno po Koroškem, Tirolskem, južnem Ogerskem, v Istriji, Dalmaciji, po Gerškem, Laškem, Franzoskem, Španjskem, v Mali Aziji in Severni Afriki. V poslednjih, ker vročih deželah, se najde na precej visokih gorah, pri nas celo po Savinjski dolini skoraj povsod. V razvalinah celjskega gradu je bilo v časih toliko modrasov — tako mi je pravil priletni starček -- da so jih ob nedeljah možaki kar mlatit hodili.

Je li to res ali ne, tega ne vem; vidil sem pa to nevarno golazen že v gradu in okoli njega večkrat.

On prebiva med kamenjem, v zemljskih luknjah, germovju, hostah in na prostem dolju, nar rajši po vinogradih. Priroma tudi prav rad v vasi, celo do hiš.

Živi se od miši, podgan, kušerjev in ptičev. Mnogokrat za veselim pevcem tiho prileze, ter mu zasadi smertne zobe! Že v par minutah nehal je ta živeti. Tako zalezuje vsako imenovanih živalic, jo vgrizne, počaka, da vmerje, potem pa celo požre. Pri tej priliki stegnejo se čeljusti čisto narazen. Po kosilu je sterpinčen in se lahko brez nevarnosti vbije. Vdarjen za vrat kar oterpne, kakor palica, za tobakovim sokom pa kmalo pogine, kakor sem že spremljal omenjal. Modras je nočna žival. V jeseni zleze v luknjo, v kateri spi, dokler ga pomladansko solnce že meseca sušca ali aprila ne zbudi za nove hudobije.

Razen miši in podgan, ktere lovi, je modras nevarna in škodljiva žival, ktera se naj — kakor sploh vsaka kača — brez vsmiljenja vbija.

Bila je nekdanj navada, da so vjetega modrasa vteknili v žganje, in s tem oteklina mazali. Kdor hoče premisliti to, kar sem o nevarnosti njegovega strupa omenil, bo lahko sprevidil, kako nevarna in osodepolna je lahko taka maža.

Bolj ko je vroče, večji in starejši ko je modras in dalje ko ni vgriznil, tem nevarnejši je. Kdor hoče to golazen loviti ali vbijati, naj vzame precej dolgo, močno, vitko rajico, naj po noči tam zakuri, kjer misli, da bo kaj našel, ter malo počaka. Gotovo bodo prišli modrasi. Naj jih potem po herbtih udriha, kolikor se mu ljubi, če ima do kolena visoke, precej debele škornje, se mu ni nič bati in ni treba nobenega strahu. Tako se jih nar več in nar laže uniči.

Dihur in jež kakor tudi nektare ptice modrasa brez pomisleka zgrabijo in požrejo.

Gotovo je marsikteremu čitatelju teh verst še v spominu tista žalostna prigodbica o osodepolnih škornjih, kteri so očeta, sina, pogrebljeja i. t. d. vsmertili, ker so strupeni kačji zobje tičali v njih. Po celi moji razpravi sodba o resnici takega slučaja gotovo ni težavna, toraj jo vsakemu za se prepustim; dostaviti hočem samo, da je v Ameriki marsiktera stvar mogoča, ktero zunajni svet kot lažljivo spozna, in obsodi.

Dokler ga ne razjeziš, ali na njega ne stopiš, modras ni ravno hudoben; drugače pa se zvije v obroč in sika, glavo kviško vzdigovaje, ter ti da, kar si ali nisi iskal.

Vjet se sicer nekaj vdomači, vendar ostane zmiraj prav nevaren in bi se basen o miloserčnem možu, kteri je zmerzlo kačo na nedrijih zagrel, za plačilo od nje pa na smert vgriznjen bil, brezdvomljivo vresničila. Modras je skoz in skozi podoba hudobije in nevhvaležnosti. Kako si vgriznjeni nesrečnež sam saj v prvem trenutku lahko pomaga, kaže sledeči dogodjaj.

Neki kmet je šel vročega poletnega dne iz gorice domu. Bil je bos in ker se mu je mudilo, iskal je nar bližnjo pot, ter jo krenil skozi germovje. V naglici stopi revež na modrasa, kteri ga mahoma vgrizne. Ves serdit mahne kmet po njem, ter mu tako izplača zaslužek. Potem se vsede, da bi rano obvezal. Začne mu pa prav prav slabo prihajati. Že vidi smert pred očmi.

Da bi jo pogumnejše počakal, zgrabi steklenico, v kateri je bilo žganje, ter jo sprazne. Enako napravi z vinom, potem pa zaspi. Precej pozno se zbudi, vstane in ne sanjaló bi se mu več, da je bil danes že v smertni nevarnosti, ko bi ne vidil vbitega modrasa zraven sebe.

Modrasov vgriz se da spoznati na tem, da zapusti eno ali dve majhni rani — kot s šivanko napravljeni luknjici — za kterima še navadno kri ne teče. Žrtev čuti kmalo hude bolečine, ktere so uro za uro večje, in se z ničimur primerjati ne dajo. Po životu dernijo kakor električni vdarci. V časih pa vgriznjen misli, da se je na ternu zbedel, in večih bolečin ne čuti. Kmalo se vtrudi ves život, omedlevice in slabosti začnejo prihajati. Blevanje in drista nastanete, mnogokrat se vlije kri skozi usta, nos in ušesa. Nepremagljivi spanec se vsiljuje, čuti začnejo slabeti, mnogokrat nesrečnež oglušiti ali oslepi, ali oboje skupaj. Pred smertjo nobene bolečine več ne čuti. Pri mnogih je život kar hladen, ker ostrupljenje kri razdruži. Smert je primerno lahka in nastane mnogokrat že čez dvajset minut, če je pa strup prišel v žilo, skoraj na enkrat. Ako se vgriznjenemu človeku posreči, da z življenjem uide, čisto skoraj nikdar več ne ozdravi.

Ž njim se naj s perva ravna tako: Nad rano obviye se preveza kolikor se da močno. Nad tem vezilom se jih priveže čvetero, po moči tudi več ravno tako. To zabrani kervi, da se s strupom zmešati ne more. Potem se rana precej globoko prereže, da začne kri iztekati. Dobro je, če kdo seza, kteri pa ja ne sme imeti votlih zobov ali ranjenih ust; drugače tudi sebe ostrupi, in pri njem bo težko ktera pomoč mogoča.

Dobro je tudi žgati z žarečim ogljem ali železom, ali pa zmivati z nar močnejšim lugom. Je vgriznjen perst na roki ali nogi in začne precej močno otekati, naj se hitro odreže ali odseka. Ako to ni mogoče, izreže se meso toliko globoko, kakor gre brez nevarnosti za življenje. Ranjenec naj se vleže in miruje. Za prvim znamenjem ostrupljenja da se mu toplega žganja ali močnega vina večkrat zaporedoma. Žganje bodisi ktere koli sorte je skoraj edino in nar boljše sredstvo; vpijaniti se noben tak bolnik ne more, naj še tako močno pije.

Ga zapuščajo moči, naj se mu flajšter iz gorečice (ženfa) ali vroče cunje po životu navijajo. Prav važno je tudi, da se tolaži; po zdravnika poslati naj bo perva skrb.

Mislim, da je popolnoma razvidno, kako nevaren je modras; tedaj je zahtevanje, naj se brez vsmiljenja vbija, opravičeno. Kdor se kje s kako kačo sreča, le korajžno s kamenjem ali palico po njej; v trenutku ne more razločiti, je li strupena ali ne, in kmalo bi vtegnilo biti prepozno.

Na vigred se spletajo modrasi v cel venec. To je tisti kačji kralj, kteri se nahaja v narodni pripovedki, kojo sem jaz tako le slišal:

Na toplem, stermem bregu ogreval se je vsako poletje kačji kralj. Imel je čudno lepo, zlato krono na glavi. In ta krona se je tako lesketala, kakor nobena druga reč ne. Nek korajžni fant pa si je mislil: „Kako bi vendar jaz to lepo krono dobil?“ Potem si zmislil in napravi čisto novo kolo. In ko je nekega dne solnce prav prijazno sijalo, nese tisto kolo verh brega, pa ga mimo kačjega kralja spusti. Kačji kralj pa se hitro zažene za kolesom, med tekom pa krono zgubi. Fant pa skoči za krono in jo misli odnesti. Pa kačji kralj je hitro pogrešal krono. Na to pa tako zažvižga, da je bilo groza. In kar naen-

krat prileze čudno veliko kač od vseh strani. Kmalo zapazijo, zakaj je kralj tako serdit, zato, ker ima fant njegovo krono.

Akoravno je fant bežal kolikor je imel moči, so ga kače le kmalo došle, in ga obrale do golih kosti. Krono pa so nesle kralju nazaj, in mu jo na glavo posadile. In tisto krono še ima zdaj, pa mu je nihče več vzeti ne poskuša.

Samka verže (skoti) do 15 živih modrascv, kateri so kakih 25 cm. dolgi, pa kakor stariši jako nevarni. Že prvi dan zapustijo eden drugega za zmiraj in včinjajo hudobije. Dva ali trije, včasih tudi sam eden le po enem vgrizu miško vmori. V mladosti se večkrat levijo (kožo preoblačajo), dokler so popolnoma dorasli.

Drugih strupenih kač je posebno v vročih deželah na suhem in v vodi jako veliko. Ker bi z naštevanjem samih imen le dolgočasil, povem samo, da je n. pr. v Aziji v enem letu blizo 20.000 ljudi za kačjim vgrizom vmerlo. Med njimi je bil stoletni starec in otrok komaj en dan star. Nevarni indijski naočarki čapini polomijo zobe, in jo naučijo igrati. Večidel pa morajo ti junaki svoj trud z življenjem plačati, kakor hitro učencem nevarno orožje doraste.

Miha Kokót.

Šola odgojilišče.

Dalje.

Če pomislimo, kako je dan danes človeštvo na svetu brez razločka po mestih kakor po vaseh razvajeno, — kako skuša ta brez truda in dela obogateti, uni si zopet dela preobilno nalaga, da bi si več pridobil; — eden ali drugi zopet ne spoštuje postav in živi pohujšljivo; — ali se je potem čuditi, če se tudi mladina slabe izgleda posnemaje od dne do dne bolj spridi? Da, slabo obnašanje, poškodovanje drevja, gozda, verta in polja, terpinčenje živali, beračenje, pohajkovanje in potepanje, goljufija, tatvina in še drugih napak se dandanes že v otročjih krogih prepogosto nahaja. — Tega pa ni ljudska šola zakrivila, kakor se ji prerado očita, ne — a povzročili so to edino le slabi izgledi odraslih ljudi, in sploh razne slabe družbinske razmere. — Naloga šole je, delovati po mogočnosti zoper upljive družbinskih slabih izgledov, in popravljati to, kar je že pokvarjenega. — Da se pa to od šole storiti in spolniti zamore, treba je, da si odgojo kot prvo — a poduk še le kot — drugo svojo nalogo smatra. — Vsakdanje skušnje učé, da se vsa tvarina šolskih naukov po predpisanih učnih načertih z ozirom na razne nevgodne razmere le težko, ali pa celo nikakor ne more v določenem času vselej predelati in prebaviti, češ, da se šolska mladež na škodo duševne omike in telesnega razvitka ne preobložuje.

Nasproti pa je tudi treba gledati na to, da se mladini po mnogih skušenih in polajšalnih navodih šolski nauk preveč ne polajša. Učenje je resno delo, in na to mladino vaditi, mislim, je nujna potreba, kajti delo stori človeka srečnega in mu slajša življenje ter prisluži kruh. — Učiti se pravi nabirati, shranjevati, in to delo se mladini ne sme celo olajševati. — Šola

postane odgojilišče, ako mladino nagiba in vadi k izpolnjevanju vsega dobrega in lepega. — Modro osnovani šolski nauk, primerno učenje, to je podučevanje in pa učiteljev izgled, so sredstva za odgojo šolske mladine. — Niti samo verski nauk in zgodovina, temuč verska in zgodovinska resnica je glavna reč pri teh predmetih. Ne le ogromno število in imena prirodnih teles, temveč tudi razne načine naravnega in človeškega življenja je treba otroku spoznavati. — Večnost, nespremenljivost in nepremakljivost naravnih postav mora na duh človeški očiščevalno in razjasnjevalno upljevati. — Spoznavanje teka naravnih prikazni, — potrebne zveze med vzrokom in učinkom more vero v Boga še le vterditi, in škodljivo, prazno vero izpodrinuti. Spoznavanje odvisnosti vsega človeškega delovanja pri poljedelstvu, obrtniji, kupčiji, pri močeh in postavah narave, pri spoznavanju lege podnebja in lastnosti dežele, omike in celokupnosti ljudstev, vse to more človeka napeljevati k aravni omiki. — Misli in nazori najbolj omikanih ljudi — o Bogu, o svetu, o domovini naj se učencem v domačem materinskem jeziku razlagajo, ter se svoj jezik govoriti učé. —

Na ta način se jim obzor razširjuje, duh in misel požlahnuje, občutki zbuja in volja vterjuje. — In ako hoče nauk sploh duh odgojevati, življenje pospeševati in za njega porabljevati, tedaj more spoznavanje reči same na sebi poglavitna stvar ostati. — Ne izurjenost v številjenji, ampak razumno reševanje vsakdanjih računskih nalog je pri računstvu poglavitna reč; — ne posamezne telovaje, temuč lepo vedenje in nošnja telesa, ne mnogo prepevanje in deklamovanje obilnih pesmi, ampak blagi izrazi notranjih občutkov, — to je pravi namen poduka in pravi odgojevalni način. Le tako vredjeni nauk zadostuje naravni potrebi omike, ter napeljuje mlado srce do pravega spoznanja in mu daje veselje do šole. Šola kot odgojilišče nagiba učence vedno si več prave omike pridobivati, jih uči modro misliti, resno in gorko čutiti, ter pravično in blagonosno ravnati. —

Otrok postane sposoben pridobljene šolske nauke v poznejem življenju vporabiti, zato mora biti šola — šola za življenje. V šoli se naj otroku temelj položi, da postane nekdanj dober ud družine, občine, države in cerkve, ter tako sploh dober človek priraste. Tega naj se privadi po združenem življenju z učiteljem in součenci. Tedaj v šolskem življenju ima biti seme, iz kterege se pozneje razvije zmožnost v raznih razmerah življenja se v ljudskih krogih prav obnašati. — Šola more po svoji moči vse življenje mladine v njeno lastno korist na se obračati ter jo z ljubeznijo oklepiti. A to pa zamore le edino učitelj sè svojo lastno vpljivo očo osobe doseči. Učitelj naj bode otroku, to je vsem učencem, ne le učitelj, ampak tudi oče in mati, duhovnik, gosposka i kralj, — a součenci naj so med seboj dobri bratje in sestre ter podložniki učiteljevi. Učitelj to doseže, ako ima potrebno veljavo, serce polno ljubezni in resnobe ter neomejeno pravico odgojitelja. Že stan in opravilo učiteljevo mu daje veljavo, a po večem pa mu le njegovo lastno obnašanje v pričo ljudstva in mladine pravo veljavo pridobi. Težavno je, si tako veljavo pridobiti ali prav za prav priboriti in ohraniti zato, ker, žalibože, ni v njegovi

moči povsod in vsikdar čast svojega stanu varovati. — Saj ja roke marsiktere ga človeka, ki je poklican pri razvijanju in pospeševanju ljudske omike sodelovati, v časih ravno nasprotno delajo, ker napačno pretresava stan in čast učitelja in šole.

Konec sledi.

J. Vidic.

Slovniška obravnava v ljudski šoli.

Spisuje V. Jarc.

Dalje.

51. Povejte sledeče samostavnike najprej v dvojini in potem v množini!

Riba, miza, hiša, žena, lesa, sestra, dekla, teta, omara, njiva, posoda, golobica, krava, suknja, hruška, brana, cvetica; peč, nit, gos, moč, meč, klop, verv, berv, kost, bolezen, korist, britev, cerkev, breskev, daritev, luč, vest, pest, žival, ljubezen.

Kterega spola so ti samostavniki? Kako se končujejo samostavniki ženspol a) v ednini? b) v dvojini? c) v množini?

Srednjega spola samostavniki se končujejo v dvojini na i (kakor ženski) n. pr. okni, drevesi, jagnjeti, semeni i. t. d., v množini pa imajo a n. pr. okna, drevesa, jagnjeta, semena. (Tukaj se prav pogosto govori, v množini-okni, drevesi i. t. d.; a to jo napčno in se je treba odvaditi.)

52. Zapišite sledeče samostavnike naj prej v dvojini in potem v množini!

Okno, rešeto, leto, posojilo, drevo, pero, kolo, oko; dete, jagnje, poslopje, ognjišče, pogorišče, gnojišče, pišče, seme, breme, pleme; korito, jabelko, lice, črevo, kosilo, žeslo, čelo, plačilo, pero, gujezdo.

Kterega spola so samostavniki v 52 nalogi? Kako se samostavniki srednjega spola končujejo a) v ednini, b) v dvojini, c) v množini?

53. Sledeče samostavnike stavite v ednino!

Zida, meka, dneva, perstana, kóla, zajca, javora, hrasta, meklena, jarka, potepuha, zidarja, kozla, grozda, mlatiča, mladiča, tiča, kolarja, soseda, kósa, perta, mejnika, glavnika, oreha, hribovca, kamena, cepca, kotlarja, delavca, vogla, zvona, bezga, križa, lista, kuščarja, meseca, robova, mizarja, prijatelja, dobrotnika, voznika, vertnarja, zdravnika, verta, klobuka, slamnika, razora, plota.

54. Zapišite samostavnike v 53 nalogi v množini!

55. Sledeče samostavnike v dvojini zapišite!

Deske, roke, reke, trave, persti, megle, meje, sence, ure, riže, ceste, luže, goré, shrambe, dežele, dervarnice, steze, šivilje, žene, pastarice, žanjice, prepelice, ovce, igle, hčere, matere, kosti, ledice, škorje, kože, prodajalnice, šole, igrače, mesarice, pevke, device, gosenice, kuharice, perice, rokavice, knjige, trate, hiše, strehe, kože, smerke, bukve, cvetice, breze, ženske.

56. Nalogo 55. izdelajte v ednini!

57. Sledeče samostavnike zapišite v množini!

Koleno, oblačilo, poleno, deblo, zerno, mesto, rešeto, lice, pravilo, motovilo, darilo, serce, pismo, vodilo, mazilo, gledišče, sprehajališče, kopalnišče.

58. Prejšnjo nalogo izdelajte v dvojini!

Sledeče samostavnike stavite v ednino!

Perti, lista, polja, kumare, ulnjaka, rastlini, živali, drevesa, jedi, jedila, pojedine, krokarja, krompirja, stezi, kotli, zlati, rokavi, suknje, pragi, lipi, gabra, sosiski, sveče, cvetice, mlini, kolesa, pluga, leta, petelina, drevesa, žita, ročniki, plevice, snopi, slive, črešnje, podi, kobile, žrebeta, predala, gorice, voščili, mazili, plemeni, semena, bremení, slemena.

59. Sledeče samostavnike stavite v dvojino!

Ogledala, konj, červi, debla, ruta, igle, jelše, ročnik, terte, sosede, metulji, sviloprejká, člen, potica, kostanji, mesta, vozovi, gostilnice, sore, kupice, krila, pertič, lažnjivec, megle, živalica, bučelica, cesta, vertnice, delavci.

60. Te-le samostavnike stavite v množino!

Apnarja, napláv, barka, bedenj, kroga, okov, kraj, kugi, slugi, kres, velblod, kalin, kal, kanji, kermilo, pasa, pastarički, postava, lev, laž, lij, lini, navezi, obertniji, odlomek, odlok, liščeka, lisici, peka, pokrov, dlan, prekop, revež.

Dalje sledi.

Učiteljem in staršem

nekaj Ant. M. Slomšek-ovih izrekov o poduku in odgoji.

Nabral Tone Brezovnik.

Dalje.

46.

Da se človeku po jeziku pozna, kde je doma, mu ni zameriti, saj se je tudi sv. Petru po besedi poznalo, da je bil Galilejec. Da pa nezarobljeno preveč po domače zavijaš, je surovo in omikanemu človeku (posebno učitelju. Nabir.) gerdo, naj jo po gorjansko zarobiš, ali po dolensko na dolgo potegneš; noroglavci te bodo ukarjali, godci pa oponašali, kar se rado godi, pa le takim, kateri si za oglajo maternega jezika premalo prizadenejo in namestu v domači besedi napredovati, le zaostajajo; in taka nemarnost je kvara dobrega.

47.

Mladenča prebrisane glave in serca blagega za šolo obuditi, je najzlahnejše dobro delo. Kdor to stori, celo domovino osreči, in za prihodnje dobe toliko dobrega utemelji, da se taka zasluga ne da zadosti ceniti, ne dohvaliti.

48.

Kdor svojo domovino ljubi, skerbi za zboljšanje zemlje, na kateri je tekla njegova zibel, skerbi za polepšanje hramov, v kojih njegovi domačini prebivajo, skerbi za lepoto cirkvi, v katerih se njegovi sosedje k službi božji zbirajo, požlahnjujejo svoja serca; skerbi za pravo omiko svojih ljudi v šoli, v cirkvi in domá.

49.

Bog daj dobro vsem dobrotnikom mladih ljudi, ki mladini hasnovitih knjig omišljujejo; večo dobroto jim storijo, kakor da bi jim zlate delili.

Zlat nauk več velja, kakor zlat denar. Pa še več so učitelji vredni, ki za izgojenje mladine skerbijo; zakaj ni dovolj, otroka le podučiti, treba je še bolj ga hudega odvajati in k dobremu privajati. Mlada privada je stara podkev, ki je človek lahko ne izgubi.

50.

Ena beseda iz ust učitelja, ki sicer posvetno suktnjo nosi, pa od cirkvenih reči pohvalno govori, več izda, kakor cela nedeljska govorica duhovskega učitelja. V takih letih omahljive mladosti je učitelju prav lahko mladenče z nekolikimi besedami sveto vero podreti, pa tudi tako globoko v serce vsaditi, da je nobena še tolika nevihta ne omaji.

Dalje sledi.

Dopisi.

Ptuj, 4. junija. Dne 13. maja napravilo je učiteljsko društvo izlet v Haloze na Borlski grad. Malo kerdelce, ki smo šli iz Ptujja, pomnožilo se je najprej pri sv. Marku. Tu je bila naša prva postaja. Okrepčali smo se pri ondotnem nadučitelju, kjer smo tudi imeli malo pevsko poskušnjo. $\frac{1}{2}$ 9 odriremo dalje ter pridemu čez $\frac{5}{4}$ ure do Borlskega mosta. Na gradu so začeli iz možnarjev pokati. Na mostu nas prejme gospod Jelc, učitelj Št. Barbarski, ter nas odvede na drugo stran, kjer so bile pogerjene mize pod milim nebom. Vihrali ste tudi dve slovenski trobrojnici. Čakalo je že nekaj drugih učiteljev sè svojimi ženami. Vseh skupaj nas je bilo 28 oseb. Ko smo pozdravili drug drugega i se nekoliko okrepčali, zapeli smo Virkovo pesen „Slava Slovencem“, ki jo je vglasil Anton Foerster. Potem se napotimo na grad. Terjančenje v grajskem zvoniku kazalo nam je, da bomo imeli najprej sv. mešo. Na gradu nas sprejme ondotni oskerbnik, gospod Kastl i njegova soproga jako uljudno.

Pri sv. meši, ki jo je služil častiti gospod Meško, kaplan Št. Barbarski, peli smo Mikložičevo mešo. Po meši bilo je društveno zborovanje v viteški dvorani. Kot gostje so bili navzoči gospe Dominkuš, Kožar, Možina, Žiher i grajski oskerbnik pospod Karstl. Zapisnik zadnje seje se je odobril. Predsednik potem naznani, kar mu je odgovoril deželni šolski nadzornik na njegovo vprašanje, ali se naj pri nalogi letošnje deželne učiteljske konference „razverstitev učne tvarine za 1—3 razredne narodne šole“ tudi ozira na drugi deželni jezik. Glavna naloga letošnje doželne konference je, razverstiti učno tvarino za učni jezik i za realistično stroko. Na drugi deželni jezik se ne more ozirati za to, ker se ne uči, na vseh narodnih šolah Štajarske dežele. Razverstitev učne tvarine za drugi deželni jezik ostane naloga dotičnih okrajnih učiteljskih konferenc. Tudi ni lahko postaviti splošno pravilo, kedaj se naj začne podučevati drugi deželni jezik; odvisno je to od krajnih razmer vsake šole. Tajnik se oglasi ter zopet isto stališče povdarja, kakor pri zadnjem zborovanji. Iz pisma je razvidno, da ni lahko postaviti splošno pravilo za to, kedaj se naj začne podučevati drugi deželni jezik. A m o g o č e je vendar. Truditi se torej mo-

ramo, da v tej stvar, kolikor mogoče, pravo vkrenemo. Vediti pa moramo to, ker drugače nam ni mogoče razverstiti učne tvarine za učni jezik. On predlaga, naj se to vprašanje zopet stavi na dnevni red prihodnjega zborovanja. Se sprejme. Za tem čita gospod predsednik iz Janisch-ovega mestopisnega slovarja Štajarke dežele popis i zgodovino Borlskega grada. Popis nas je tim bolj zanimal, ker smo si ogledali po zborovanji grajske prostore. Gospod oskerbnik Kastl nam je radovoljno vse razkazoval i vsako stvar na tanko razjesnjeval. Ni mogoče v tem dopisu popisati, kako je vse v gradu uravnano. Poslovimo se od gostoljubnega gospoda oskerbnika i njegove soproge, ter gremo zopet k mostu, kjer nas je čakal obed. Pokanje iz možnarjev nas je spremljalo. Pri obedu nas je tudi počastil častiti gospod Meško.

Slišal sem že večkrat, da ni pravega veselja pri izletu, če vse tako izteče, kakor je bilo načertano. Mi smo imeli v načertu zapisano „lepo vreme“. Kazalo se je tudi zjutraj, da bodemo imeli celi dan vedro, kar se pa ni godilo. Po obedu je tako deževalo, da nikakor nismo mogli ostati pod platneno streho, ki je bila nad mizami razperta. Nekteri so se še sicer hoteli protiviti deževni sili, hoteči s petjem pregnati nepreljubljenega gosta; a naposled so se mu vendar mogli umakniti. To pa nam nikakor ni vzelo dobre volje. V sobi smo popevali razne pesni, napivali napitnico za napitnico, ter pili izverstno kapljico, ktero nam je podaril Št. Barbarski župnik, velečastiti gospod Božidar Rajč. Hvala mu! Po obedu je prišel k nam tudi grajski oskerbnik, ter bil z nami židane volje do konca. Proti večeru se je nekoliko razvedrilo i napotimo se proti domu. Tako je bil naš izlet sicer nekoliko moker, a vseskozi vesel.

—h.

Velika nedelja, 13. maja je imelo naše ormuško učiteljsko društvo tukaj zborovanje. Zbralo se je 11 učiteljev in 1 učiteljica, izmed kterih sta bila gosp. Freiensfeld, učitelj na Runci, in gospodična Irman, učiteljica v Središči, na novo sprejeta. Predsednik prične ob pol dvanajstih seje, potem se sprečita zapisnik zadnje seje ter več dopisov, izmed kterih omenim vsem učiteljem znani dopis iz Ljubna (Leoben) in dopis iz Beča za nabiro podpore Deinhardtove vdove. Tej se naj pošlje na predlog prvomestnikov 3 gold. iz društvene blagajnice, kar se enoglasno pritrđi. Prvomestnik prebere tudi dopise ormuške in ptujskega učiteljskega društva zastran enkratnega njihovega skupnega zborovanja posebno v maju. Iz njih se je zazvidelo, da se sporazumljenje zaradi skrajne oddaljenosti več učiteljev ni moglo došēci. Gosp. Šetinec od sv. Tomaža razpravlja prav dobro, kako se naj učitelj obnaša pri narečji v svojem delokrogu in predlaga, naj bi si vsak učitelj zapisaval domače ljudske besede ali krive besedne oblike in stavke in potem za to odločenemu odboru v pregled dal. G. J. Majcen predlaga, naj gosp. Šetinec to sam sestavi in zboru z razpravo prinese, kar se tudi sprejme.

Na to g. Srečko Majcen razpravlja „kartografische Darstellung in der Volksschule.“ Slednjič so se vrstili predlogi, po kterih izraža vsak ud svoje misli in želje in po kterih skoraj društvo znak dobi. Sprejeti so bili ti-le:

1. Društvo se izreče zoper nameravan „Ehrenbuch“.

2. Prihodnji zbor, za kateri se naj naprosijo tudi govorniki izven društva, se določi na 8. julija pri sv. Miklavžu.

3. Naše društvo naj čestita ob svojem času po c. kr. okr. glavarju g. Trautvetterju njeg. visokosti cesarjeviču Rudolfu o njegovi ženitvi.

4. Ker je bilo 14. maja ravno 11 let, odkar so temeljne šolske postavbe od presvitlega cesarja potrjene, je društvo zaklicalo trikratni: „Živijo!“

Konec ob 1 popoldne.

Kosi.

Iz Notranjskega. Učiteljstvo logaškega okraja bode imelo letošnjo uradno konferenco dne 7. julija t. l. z obširnim dnevnim redom v dolenjem Logatcu.

B—k.

Novice in druge stvari.

(**Presvitli cesar**) je podaril občini Bočna (Gornjigrad) 100 gld. za stavljenje šolskega poslopja.

(**Šolskih knjig**) se bode letos za 7949 gld. vrednosti razdelilo štajarskim šolam.

(**Banka „Slavija“**) je podarila društvu „Narodna šola v Ljubljani“ 100 gld.

(**Celjsko učiteljsko društvo**) namerava desetletnico svojega obstanka 1. julija t. l. slovesno obhajati.

(**Nedolžnost preganjena in poveljučana.**) Poleg nemške povesti „Blumenkörnchen“ Krist. Schmida. V Ljubljani 1880. Tako je ime knjižici, ki je v drugem popravljenem natisu ravnokar prišla na svitlo. Ni boljših knjig za mladež, kakor so Kr. Schmid-ove in „Blumenkörnchen“ je naj lepša me njimi. Cena ji je le 20 kr.

(**Tisočletnica slave slovenskega jezika.**) Ta mesec je 1000 let, kar je papež Janez VIII. pohvalil slovenski jezik. Pisal je namreč knezu Svetopolku med drugim to-le: „Literas slavineas jure laudamus“ (slovansko pismo po pravici hvalimo). On je slovanski jezik pripoznal tudi za cerkveni jezik.

(**Slavnoznaní rodoljub gosp. Dr. Razlag,**) odvetnik v Brežicah, je umrl 6. t. m.

(**Uradno konferenco**) bodo imeli učitelji celjskega, konjiškega in šmarskega okraja 12. avgusta t. l. pri Št. Jurji na južni železnici.

(**Na c. kr. učiteljšči v Kopru (Istrija)**) je v vseh štirih letnikih 59 slovenskih, 39 stalijanskih in 17 hervatskih pripravnikov; četrto leto ima 40 gojencev: 24 Slovencev, 12 Italijanov in 4 Hervate. Pervi tečaj ima 10 Slovencev, 5 Hervatov in 14 Italijanov. (Po uč. Tovarišu.)

Spremembe pri učiteljstvu.

Na sp. Stajarskem. G. Fr. Blümel, nadučitelj na deški šoli v Celji imenovan je učiteljem na Ferdinandeum v Gradci. G. J. Kotnik izspr. uč. priprav. pride za supl. v Žavec. G. P. Kapun, nadučitelj v Konjicah, g. Franc

Kupnik, nadučitelj v Vojniku in g. Iv. Kocuvan, naduč. v Žavcu so dobili starostne doklade. — Na Krajskem. G. Jak. Žebře, učit. v Valdbherjevem zavodu, pride prov. v Begunje. Ivan Pleško iz Senožec v Idrijo. G. Žorž iz Primorskega tudi v Idrijo. G. Ivan Molj, pomožni učitelj v Rovtah, se je službi odpovedal.

Vabilo k naročbi.

Tolike prijazne gostoljubnosti, s katero se je „Popotnik“ po vsem Slovenskem sprejel in se še sprejema, se nikdar ni nadejal. To mu je pa tudi okrepilo mlade noge, da ne onemaga na trudapolnem potovanji po šolskem in domačem polji. Ostal bode zvest svoji obljubi ter nosil svojim prijateljem mnogoverstnega blaga v prvi versti za šolo, potem pa tudi za dom. Prinašal bo v drugem polletju in sicer že v 13. številki prilogo z napevi najodličnejših skladateljev, kakor Dr. Ipavec-a i. dr. Zategadel bi pa rad zahajal še v obilnejšem številu v slovenske pokrajine in kadar mu bo mogoče še večkrat v mesecu. Prosimo tedaj naše p. n. čitatelje, pokažite „Popotniku“ pot tudi tje, kjer ga še ne poznajo; priporočajte ga, gosp. učitelji, svojim sodrugom in drugim rodoljubom in prijateljem šolstva! Novi naročniki še lahko dobijo vse dosedajne liste.

Vsem sodelavcem izrekamo priserčno zahvalo za duševno podporo ter jih uljudno prosimo, naj nam ne odtegnejo svojih spretnih moči, marveč nam pridobijo še več marljivih pisateljev, kajti mnogo spretnih peres počiva, ki bi lahko napolnjevala obširno torbico „Popotnikovo“ z dobrim blagom čitateljem v veselje, pisateljem pa v čast. Združimo svoje duševne moči za povzdigo omike našega naroda! Hvaležni nam bodo verstniki in potomci za trud, ktereга smo imeli v njihov blagor.

Vse p. n. naročnike, kateri so si „Popotnika“ le na pol leta naročili, uljudno prosimo, da naročnino za drugo polovico leta kmali dpošljejo. Celoletna naročnina znaša tri goldinarje, polletna pa 1 gold. 50 kr., a. v. ter se pošilja gospodu Mih. Žolgar, založniku „Popotnikovem“ spisi pa uredniku gosp. J. Lopan, nadučitelju v Celji.

Uredništvo.

Razpis učiteljskih služeb.

V ozemlju c. kr. okrajnega glavarstva Celjskega se razpisujejo sledeče učiteljske službe, za katere bodo imenovani definitivni oziroma začasni učitelji:

I. Šolski okraj Celje:

1. Podučiteljska služba na dvorazrednici v Grižah, pošta Žalec, 4. razreda in stanovanje;
2. Podučiteljska služba na dvorazr. Frankolovo, pošta Vojnik, 4. razr. in stanovanje,

II. Šolski okraj Vranjsko:

3. Proviz. učiteljska služba na trirazr. Braslovce, 3. razr.

III. Šolski okraj Konjice:

4. Učiteljska služba na enorazr. pri Sv. Jerneji, pošta Sv. Duh v Ločah, 4. razr. in stanovanje;
5. Podučiteljska služba na dvorazr. Čadram, pošta Oplotnica, 4. razr. in stanovanje;
6. Učiteljska služba na enorazr. v Kebelni, pošta Konjice, 4. razr. in stanovanje;
7. Učiteljska služba na enorazr. pri Sv. Jungerti, pošta Konjice, 4. razr. in stanovanje.

IV. Šolski okraj Šmarje:

8. Učiteljska služba na enorazr. pri Sv. Hemi, pošta Podčetertek, 4. razr. in stanovanje;
9. Podučiteljska služba na 4 razr. Šmarje, 3. razr. stanovanje in 50 gl. doklade;
10. Podučiteljska služba v Slivnici, pošta Št. Jur ob južn. žel. 4. razr. in stanovanje;
11. Učiteljska služba na enorazr. v Zibiki, pošta Šmarje, 4. razr. in stanovanje;
12. Podučiteljska služba na dvorazr. pri Sv. Stefanu, pošta Šmarje, 4. razr. in stanovanje;
13. Učiteljska služba na enorazr. Žusem, pošta Št. Jur ob južn. žel. 4. razr. in stanovanje.

V. Šolski okraj Gornjigrad:

14. Učiteljska služba na enorazr. v Goriči, pošta Mozirje, 3. razr. in stanovanje;
15. Učiteljska služba na enorazr. pri Sv. Mihelu, pošta Mozirje, 3. razr. in stanovanje;
16. Podučiteljska služba na dvorazr. pri Sv. Frančišku Ksaveriji, pošta Ljubno, 3. razred in stanovanje.

VI. Šolski okraj Laški:

17. Podučiteljska služba na podružnici v Gornji Rečici, 3. razr. in stanovanje

☛ Pri vseh službah se zahteva znanje slovenskega jezika. ☚

Prositelji in prositeljice z drugim t. j. sposobnostnim spričalom dobé na učit. službah 3. razreda letno služnino 600 gld., na učit. službah 4. razreda plačo 550 gld.; na podučiteljskih službah 3. razreda 480 gld., 4. razreda pa 440 gld.

Prositelji in prositeljice s prvim, t. j. zrelostnim spričalom dobé na učiteljskih službah 3. razreda letno remuneracijo 420 gld., na učit. službah 4. razreda 385 gld.; na podučiteljskih službah 3. razreda 360 gld., na podučiteljskih službah 4. razreda 330 gld.

Prošnje se imajo do 1. julija 1880 dotičnim krajnim šolskim svetom predložiti.

Na prositeljice se bode oziralo le pri podučiteljskih službah.

Celje dne 14. aprila 1880.

C. kr. namestnijski svetovalec:

Haas l. r.